

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

díj az optimális vízfogyasztás díjával azonos marad. A languedoci termelési táj vízfogyasztási költségei pl. a következők:

1—1500 m ³ /ha között	0,13 Fr/m ³
1501—3000 m ³ /ha között	0,07 Fr/m ³
3001 m ³ /ha felett	0,05 Fr/m ³

A körzeti gazdasági bizottságok a termékelőállítás szükségleteit kielégítő egyéb anyagok (pl. műtrágya és növényvédő szerek) és korszerű eszközök felhasználását is igyekeznek az előbb leírtakkal hasonló módon szorgalmazni. E célból igénybe veszik a megfelelő beruházó anyag-, eszközbeszerző és -értékesítő szerveiket, amelyek a termelőnkénti felhasználást nyilvántartják.

Egy-egy körzeti gazdasági bizottsághoz több azonos termék termelésére szakosodott termelői csoport tartozik. Ezek egy önálló termelő-értékesítő rendszert is képezhetnek, vagy több felvásárló céghez tartozhatnak.

Az ismert termelői csoportok leg többje SICA jellegű*, tehát maguk is

foglalkoznak termeléssel, felvásárlással és kis tételben történő árueladással egyaránt. De módjuk és joguk van arra is, hogy termékeiket akár SICA jellegű nagyobb társulásnak, akár önálló eladási egyesüléseknek (COVIÁL, SIGOGAR stb.) eladják, amennyiben csomagolással vagy áruszállítással nem kívánnak foglalkozni, illetve ha üzleti érdekük valamilyen ok miatt ezt kívánja.

A körzeti gazdasági bizottságok irányítása alá tartoznak még a *szövetkezeti gyümölcstermelő helyek*, végül az úgynevezett *függelének* is. Az előbbieket gyakorlatilag egy-egy kisebb közigazgatási terület (kisebb vagy nagyobb falvak, városok) szövetkezetbe vagy társulásokba tömörült tagjait foglalják magukba. Az utóbbiak inkább speciális, termelői csoportokat vagy módosabb magántermelőket jelentenek, ugyan-csak közigazgatási helyenként elkülönítve.

Kristóf Jenő—Kovácsné Orolin Zsuzsa dr.—
—Árval László

SZAKIRODALOM

AGRÁRGAZDASÁGTAN

(Szerkesztette: Dr. VÁGI FERENC)
(Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1968. 446 oldal)

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdaság Gazdaságtana tanszékén dr. Vági Ferenc vezetésével készült munka hazánkban az első, könyvalakban közreadott agrárgazdaságtan. Megírásakor javarészen új utat kellett törni, noha közvetlen kiindulóanyagként a szerzők felhasznál-

hatták a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem nem agrárközgazdász hallgatói számára írt, a Mezőgazdaság Gazdaságtana tanszék által többször is kiadott, ismételtén átdolgozott „Agrárgazdaságtan” című jegyzetet. Ebből a jegyzetből az egyes fejezetek korszerűsítésével és új fejezetek megírásával 1963 óta fokozatosan alakították ki a könyv anyagát, elsősorban az egyetem agrárközgazdász hallgatóinak oktatása céljára. E művet azonban használják a mezőgazdasági szakimbe-

* A SICA olyan francia mezőgazdasági szövetkezeti forma, amelynek tagjai nemcsak mezőgazdasági főfoglalkozású termelők lehetnek. A SICA társulásoknak lehetőségük van arra is, hogy tényleges pénzügyi forgalmuk 50%-áig bárkitől vagy bármilyen szervtől mezőgazdasági ártermékeket vásárolhassanak fel és azokkal további kereskedelmi ügyleteket folytathassanak.

rek felső- és középfokú képzésében is. Ezenfelül érdeklődést keltett az ismeretek bővítésére, rendszerezésére törekvő agrárközgazdászok körében. A könyv első kiadása már csaknem elfogyott, indokolttá vált a második kiadás előkészítése.

Ez tette időszerűvé témakörének, tartalmának, felépítésének és szerzői felfogásának szélesebb körű megvitatását. A vitát a Magyar Közgazdasági Társaság Mezőgazdasági Szakosztálya és az Agrártudományi Egyesület Agrár-gazdasági Társasága 1969. február 8-án rendezte. A vitában részt vettek — a rendező szervek tagjain kívül — az agrárfelsőoktatás művelői, tehát a könyvet oktatási munkájukban felhasználó tanárok is.

A vita során az a vélemény alakult ki, hogy a könyv szerzői sikeresen birkóztak meg azzal a nehéz feladattal, amit a könyv megírása jelentett. Egyetértettek a könyv alapgondolatával, vagyis azzal, hogy *következtesen kidomborítja az anyagi érdekeltségnek mint a gazdasági tevékenység legfőbb mozgatójának jelentőségét.* A könyv határozottan állást foglal amellett, hogy a termelőszövetkezetek anyagi érdekeltsége az egy főre jutó bruttó jövedelem maximalizálására való törekvésben fejeződik ki, de ismerteti azt a nézetet is, amely szerint az üzemek gazdálkodásában a nettó jövedelem növeléséhez főződik szoros érdekeltség.

Érdeme a könyvnek az értékkategóriák és az újratermelési folyamat mezőgazdasági sajátosságainak részletes ismertetése. Nem eléggé kidolgozott azonban az értékesítési lehetőségek, a piac termelésre gyakorolt befolyásának bemutatása. Bár az új gazdasági mechanizmus irányvonalának tükrözésére törekszik és a korábbi szemléletet — „az állami felvásárlási rendszer” szemszögéből való kiindulást — több helyen áttöri, mégsem elemzi kielégítően a piaci viszonyok számbavételének jelentőségét, hatását. Hiányolni lehet a ráfor-

dítás—hozam kapcsolatának, az ebből levonható következtetéseknek mélyebb elemzését is. Szükséges lenne a föld értékelésének problémáival is foglalkozni, hiszen a termőföld ésszerű hasznosítása a gazdálkodás egyik igen fontos kérdése.

A könyv hat fő részre tagolódik. Az agrárgazdaságtanba bevezető fejezeteket a mezőgazdaságban érvényesülő értékkategóriák és az anyagi érdekeltség tárgyalása követi. Ezután a mezőgazdaság termelői, a mezőgazdasági újratermelés kérdései kapnak helyet. Az ötödik rész a termelési ágak (kenyér-gabonatermelés, takarmánytermelés és takarmányozás, ipari növények termelése, zöldség- és burgonyatermelés, korszerű nagyüzemi gyümölcs- és szőlőtermelés, szarvasmarha hús- és tejtermelés, sertéshústermelés, baromfi- és tojástermelés, juhtenyésztés, erdőgazdálkodás) gazdasági és közgazdasági kérdéseit fejti ki. Végül az utolsó rész a mezőgazdaság irányítását és igazgatását mutatja be.

Az egyes termelési ágak gazdaságtanáról szóló rész megírásánál a szerzők az útkeresés nehézségeivel találkozottak. A szovjet és más baráti országokban írt agrárgazdaságtan könyvek főleg erre a témakörre épülnek fel. A leíró jelleg helyett itt olyan ismeretek elsajátítására kellene lehetőséget adni, amelyek az egyetemekről, más oktatási intézményekből kikerülő fiatal szakembereket képessé teszik az egyes ágazatokban felmerülő közgazdasági, gazdaságossági problémák elemzésére és helyes megítélésére.

A gazdasági élet fejlődésének újabb irányzatai vetik fel azt az igényt: kielégítő-e az agrárgazdaságtant a mezőgazdasági termelésre, annak sajátosságaira, fejlődésére alapozva összefoglalni? Nem volna-e itt az ideje annak, hogy az élelmiszeriparral, sőt a hozzá kapcsolódó többi ágazattal (a termelőeszközöket gyártó, szolgáltató ágazatok, élelmiszerkereskedelem

stb.) c
plexun
vertika
tok át
nehézs
másiki
gazdas
népgaz
függés
teret
gokban
gazdas
ipari fe
hozzát
rolási
latára.

A k
talatol
san ta
állóbb
többá
tést ad
agroko
ról, tö
nemcs
szocial
ben a t
zésével
hasznó
nyozó
a haza
Bár tö
külön
jobbna
való tö
dolgoz
állóság
hosszak
feltárás
sáról, p
szóló m

A ta
megkö
ben k
visszak
gosan,
akkor

stb.) együtt, tehát az egész agrokomplexumra kiterjesztve kíséreljék meg a vertikálisan összekapcsolódó folyamatok áttekintését. Jelenleg ez igen sok nehézségbe ütközne; egyik évről a másikra nem oldható meg. A mezőgazdasági termelés kapcsolódásainak, a népgazdaság más ágaival való összefüggéseinek azonban egyre nagyobb teret kell szentelni az oktatási anyagokban is. Különösen áll ez a mezőgazdasági termelés és az élelmiszeripari feldolgozás (és az ezekhez szorosan hozzátartozó szállítási, raktározási, tárolási stb. folyamatok) együttes vizsgálatára.

A könyv elsősorban a hazai tapasztalatokon alapszik, helyenként tulságosan tapad a jelenlegi helyzethez. Időtállóbbá és nemzetközileg is használhatóbbá válna, ha szélesebb körű áttekintést adna a mezőgazdaság — illetve az agrokomplexum — fejlődési irányzatairól, törvényszerűségeiről, nehézségeiről nemcsak Magyarországon, hanem más szocialista országokban, sőt számos kérdésben a tőkésországok fejlődésének elemzésével. A világtendenciák bemutatása hasznosan tágitaná a könyvet tanulmányozó olvasók látókörét, segítséget adna a hazai fejlődés jobb megértéséhez. Bár többen úgy vélik, e kérdésekkel külön fejezetben foglalkozhatnának, jobbnak tűnik az ilyen jellegű mondánivaló témánkénti beépítése, szerves beolgozása az egész anyagba. Az időtállóságot növelné a hazai fejlődés hosszabb távon vizsgált tendenciáinak feltárása, a fejlődés tervszerű irányításáról, például a hosszútávú tervezésről szóló mondanivaló erősítése.

A tankönyvként való felhasználás megköveteli, hogy az egyes témakörökben kikristályosodott, tanítható és visszakerdezhető nézetek legyenek világosan, egyértelműen kifejtve. Ugyanakkor kívánatos a tudomány és a

gyakorlat még megoldatlan problémáinak érzékeltetése is. Elhangzott olyan javaslat, hogy a könyvet két részre lehetne bontani:

— az egyik részben az elméletileg megfelelően tisztázott, a fejlődés tendenciáiból egyértelműen kiolvasható, időtállóbb, tehát több éven keresztül újabb átdolgozás nélkül tanítható ismereteket,

— a másik részben pedig az első rész kiegészítéseként a gyakorlati élet gyors előrehaladásával változó, aktuális tájékozottságot megadó ismereteket foglalnák össze. E részt 2–3 évenként újra kellene írni, hogy a fejlődéssel lépést tartson. Az aktuális ismeretek tanítása azonban megoldható kötelező vagy ajánlott irodalom előírásával, feldolgozásával is.

A vitában részt vevők egyöntetű véleménye volt: ezt a könyvet megírni nehéz és nagy vállalkozás volt. Az elhangzott észrevételek közös célja volt, hogy még jobba, még használhatóbbá tegyék ezt az agrárgazdaságtani összefoglaló munkát. A kritikai megjegyzések sem homályosítják el azt az értékelést, hogy a könyv megjelenése jelentős eredmény. Hiszen a mű átfogó, jól rendszerezett, korszerű, nagy segítséget ad a hallgatók felkészüléséhez, alkalmas a helyes szemlélet kialakítására.

Dícséret illeti a szerzőkollektívát azért, hogy az új gazdasági mechanizmus kibontakozásának időszakában, tehát átmeneti időszakban vállalkozott a könyv megírására. (A kéziratot olyan időpontban adták nyomdába, amikor az új gazdasági mechanizmus kialakítására irányuló vizsgálatok még csak megindultak.) Az azóta bekövetkezett változásokból következik a továbbfejlesztés iránti igény.

Pálovics Béláné

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Нири Б.</i> : Развитие, положение и перспективы продовольственного хозяйства в области Солнок	1
<i>Энеди Дь.</i> : Ожидаемое экономическое влияние развития материально-технической базы производства зерна	17
<i>Сэке А.</i> : Об анализе фоднємкости хозяйственной деятельности	25
<i>Хидвеги Б.</i> : Вопросы экономичности использования электроэнергии в сельскохозяйственных кооперативах	33
О НАШИХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ КООПЕРАТИВАХ	
<i>Криштоф Е.</i> : Результаты хозяйственной деятельности сельскохозяйственных кооперативов района и города Кишкунфиледьхаза за 1968 год	43
ОБЗОР	
Очерки о сельском хозяйстве Франции (<i>Криштоф Е.—Ковачи Оролин Ж.—Арваи Л.</i>)	50
СПЕЦИАЛЬНАЯ ЛИТЕРАТУРА	

CONTENTS

<i>Nyiri, B.</i> : The development, situation and outlooks of agribusiness in the County Szolnok	1
<i>Mrs. Enyedi, Gy.</i> : The expectable economic effects of technical development in cereal production	17
<i>Szöke, A.</i> : On surveys concerning the assets required by economic activities	25
<i>Hidvégi, B.</i> : Rentability problems concerning the use of electric energy in the co-operative farms	33
ON OUR CO-OPERATIVE FARMS	
<i>Kristóf, J.</i> : The management of co-operative farms in the district and city of Kiskunfélegyháza in 1968	43
REVIEW	
Commentaries on French agriculture (<i>Kristóf, J.—Mrs. Kovács Orolin, Zs.—Arvai, L.</i>)	50
LITERATURE	

INHALT

<i>Nyiri, B.</i> : Entwicklung, Stand und Aussichten der Lebensmittelwirtschaft im Komitat Szolnok	1
<i>Frau Enyedi, Gy.</i> : Die zu erwartende wirtschaftliche Auswirkung bei einer materiellen-technischen Förderung der Getreideproduktion	17
<i>Szöke, A.</i> : Untersuchungen über den Mittelanforderungen der wirtschaftlichen Tätigkeiten	25
<i>Hidvégi, B.</i> : Ökonomische Probleme des Stromenergieaufwandes in den Produktionsgenossenschaften	33
ÜBER UNSEREN LPG	
<i>Kristóf, J.</i> : Wirtschaftsergebnisse der Produktionsgenossenschaften des Kreises und der Stadt Kiskunfélegyháza in 1968	43
RUNDSCHAU	
Bemerkungen über die französische Landwirtschaft (<i>Kristóf, J.—Frau Kovács Orolin, Zs.—Arvai, L.</i>)	50
FACHLITERATUR	

GAZDALKODÁS

TARTALOM

<i>Nyíri Béla:</i> A Szolnok megyei nagygazdaságok két évtizede és a fejlődés irányai, feladatai	1
<i>Enyedi Györgyné:</i> A gabonatermelés anyagi-műszaki fejlesztésének várható gazdasági kihatásai	17
<i>Szőke Albert:</i> A gazdasági tevékenységek eszközigényességi vizsgálatairól	25
<i>Hidvégi Béla:</i> A villamosenergia-felhasználás gazdaságossági kérdései a termelőszövetkezetekben	33
TERMELŐSZÖVETKEZETEINKRŐL	
<i>Kristóf Jenő:</i> A kiskunfélegyházi járás és város termelőszövetkezeteinek 1968. évi gazdálkodása	43
SZEMLE	
Jegyzetek a francia mezőgazdaságról (<i>Kristóf J.—Kovácsné Orolin Zs.—Árvai L.</i>)	50
SZAKIRODALOM	
Agrárgazdaságtan (<i>Pálovics B.-né</i>)	61

E s z á m s z o r z ő i:

Árvai László, tudományos munkatárs, Agrárgazdasági Kutató Intézet (Budapest). — Enyedi Györgyné dr., csoportvezető, MÉM Statisztikai és Gazdaságelemző Központ Üzemelemzési és Költségvizsgáló Igazgatósága (Bp.). — Hidvégi Béla, felsőfokú technikai tanár, Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum (Zsámbék). — Kovácsné Orolin Zsuzsa dr., tudományos munkatárs, Közgazdaságtudományi Intézet (Bp.). — Kristóf Jenő, osztályvezetőhelyettes, MÉM Statisztikai és Gazdaságelemző Központ Üzemelemzési Igazgatósága (Bp.). — Nyíri Béla, elnökhelyettes, Szolnok Megyei Tanács VB (Szolnok). — Pálovics Béláné, főelőadó, Országos Tervhivatal (Bp.). — Szőke Albert dr., igazgató, Rozmaring Termelőszövetkezet (Bp.).

Ára: 8, — Ft

G 2-5
cop. 12

G.

E

E

M

m

K

A

B.

T

lé

C

A

fe